

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

661

Vragen van het lid **Sneller** (D66) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *het (niet) gebruiken van beschikbare informatie om Youssef T. te weren uit de EBI* (ingezonden 22 september 2022).

Antwoord van Minister **Weerwind** (Rechtsbescherming) (ontvangen 8 november 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 293.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de publicaties in De Volkskrant, «Hoe kon Ridouan T. vanuit de gevangenis zo lang contact houden met de buitenwereld» en Follow The Money, «Politie en OM wisten al in 2018 dat advocaat en neef van T. niet deugde»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wanneer is het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor het eerst op de hoogte geraakt van het feit dat vanaf het moment dat Youssef T. zich meldde bij de Extra Beveiligde Inrichting (EBI) om zijn oom/cliënt Ridouan T. te bezoeken (d.d. 10 december 2020) het doel van alle betrokken partijen was om dat te allen tijde te voorkomen en dat gezamenlijk gezocht werd naar feiten en omstandigheden om de directeur van de EBI van de gronden te voorzien om dat geprivilegieerde bezoek te voorkomen, zoals in de publicatie van Follow the Money (FTM) aan de hand van interne e-mails werd vastgesteld?

Antwoord 2

Begin december 2020 meldde toenmalig advocaat Youssef T. zich bij de EBI omdat hij een afspraak wilde maken met zijn neef, die gedetineerd is in de EBI. Daarop is door het OM, de politie, de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de PI Vught onderzocht of en zo ja, op basis waarvan T. de toegang kon

¹ De Volkskrant, 16 juli 2022, https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/hoe-kon-ridouan-t-vanuit-de-gevangenis-zo-lang-contact-houden-met-de-buitenwereld~b5406f0a/?utm_source=link&utm_medium=app&utm_campaign=shared%20content&utm_content=free en Follow The Money, 8 september 2022, <https://www.ftm.nl/artikelen/opsporing-deed-niets-aan-communicatie-van-taghi-uit-gevangenis>

worden geweigerd. Dit heeft geresulteerd in twee zogeheten GRIP-rapportages, op basis waarvan de directeur van de EBI aan Youssef T. de toegang tot de EBI heeft geweigerd. Het besluiten tot het ontzeggen van toegang is een bevoegdheid van de vestigingsdirecteur. Het ministerie wordt niet betrokken bij deze procedure. Voor zover nu bekend, was het ministerie in ieder geval in juli 2021 op de hoogte.

Vraag 3

Op welke wijze, wanneer en door welke partijen heeft de informatievoorziening richting het ministerie hierover nadien plaatsgevonden, en op welke momenten en manieren is het ministerie gedurende de periode december 2020 tot eind juli 2021 betrokken geweest bij besluitvorming in deze kwestie? Kunt u de adviezen van de Landsadvocaat die hierbij zijn ingewonnen over de juridische mogelijkheden tot weigering van Youssef T. met de Kamer delen?

Antwoord 3

De DJI heeft samen met het OM, de politie en de PI Vught informatie uitgewisseld met als doel tot zorgvuldig onderbouwde besluitvorming te komen over het verzoek om Youssef T. als advocaat toe te laten tot de EBI. Dat is onder andere gebeurd via zogeheten GRIP-rapportages. Op basis van deze rapportage heeft de directeur van de EBI besloten Youssef T. de toegang als advocaat te weigeren. Tegen dit besluit is geprocedeerd tot de hoogste detentierechter. In deze procedure heeft de Landsadvocaat de directeur van PI Vught vertegenwoordigd en namens hem stukken ingebracht. Aangezien het hier om rechtspositionele individuele aangelegenheden gaat en omdat deze zaak nog onder de strafrechter is verstrekt, kan ik deze stukken niet aan uw Kamer.

Vraag 4

Is de informatie uit de politiesystemen (die al tussen 2018 en 2020 bekend was) over de contacten van Youssef T. met leden van de organisatie van Ridouan T. en de registratie van een geheimhouderstelefoon op het adres van een snackbar die wordt toegerekend aan diezelfde organisatie besproken met het Ministerie van Justitie en Veiligheid in de periode van december 2020 tot maart 2021?

Antwoord 4

Neen.

Vraag 5

Kunt u toelichten waarom deze informatie niet is gedeeld met de deken die reeds een klacht tegen Youssef T. omtrent zijn geheimhouderstelefoon in relatie tot een ander verdacht familielid onderzocht?

Antwoord 5

Het delen van bovengenoemde informatie met de deken is eerder overwogen door politie en OM. Gelet op de aard en inhoud van deze informatie, was er echter geen aanleiding het te delen met de deken.

Vraag 6 en 7

Wat is uw reactie op de conclusie van hoogleraar penitentiair recht Sonja Meijer dat er reeds op basis van de informatie over Youssef T. uit de politiesystemen feitelijke en juridische mogelijkheden waren om hem te weigeren in de EBI?

Is op enig moment of meer momenten in de periode december 2020 – eind juli 2021 overwogen om deze informatie beschikbaar te maken voor de EBI om in te zetten teneinde de weigering van Youssef T. ook te laten voortduren nadat de deken in Gelderland voornoemde klacht ongegrond had verklaard waarmee een weigeringsgrond verviel? Zo ja, waarom is dat niet gebeurd? Zo nee, waarom is dit niet overwogen?

Antwoord 6 en 7

In overleg met betrokken ketenpartners en met de Landsadvocaat is onderzocht of er nog andere gronden waren waarop toegang kon worden ontzegd. Daarbij is door politie en OM beoordeeld of de aanwezige informatie over Youssef T. op zichzelf voldoende aanleiding zouden kunnen geven voor

een zodanige ontzegging. De informatie was van dien aard dat deze een zo ingrijpende beslissing tot weigering van de advocaat, niet kon rechtvaardigen.

Vraag 8

Heeft de start van een strafrechtelijk onderzoek en de mogelijkheid om bewijs te verzamelen een rol gespeeld bij de afweging om Yousef T. in maart 2021 niet langer te weigeren in de EBI, zoals professor Sven Brinkhoff oppert?

Antwoord 8

Nee, dit heeft geen rol gespeeld.

Vraag 9

Kunt u toelichten wat de precieze definitie van «for police use only» is? En daarbij nader beargumenteren waarom dit absoluut in de weg zou staan van het inzetten van deze informatie (bijvoorbeeld via een GRIP – het Gedeteneerde Recherche Informatie Punt, onderdeel van de Landelijke Eenheid Politie – rapportage) om iemand uit de EBI te weren?²

Antwoord 9

De internationale politie informatie is vastgelegd in een zogenoemd DLIO-pv (Dienst Landelijke Informatie Organisatie). Een DLIO-pv kan niet als bewijs dienen: het is een signaal dat als start- of sturingsinformatie voor een onderzoek kan worden gebruikt. De doelstelling van het onderzoek was onder andere het verifiëren dan wel falsificeren van de informatie. De informatie zag op mogelijke corruptie van personen werkzaam in de EBI. Het onderzoek heeft niet bevestigd dat hier sprake van was.³

Vraag 10

Op welke wijze is geprobeerd om in contact te treden met de Amerikaanse autoriteiten (bijvoorbeeld FBI) om toestemming te verkrijgen deze informatie ook te gebruiken voor het verhinderen van voortgezet crimineel handelen?

Antwoord 10

De informatie in een DLIO-pv, zoals in het antwoord op vraag 9 aangehaald, geeft geen informatie prijs over de herkomst van de informatie en over de vraag welke buitenlandse diensten deze informatie hebben verstrekt. De informatie wordt door de Nederlandse autoriteiten geverifieerd en gefalsificeerd. Dat is ook in dit geval gebeurd ten aanzien van de informatie in het betreffende DLIO-pv. Dat onderzoek heeft niet bevestigd dat Taghi werd geholpen door corrupte contacten in de EBI. Zodoende was er (ook) geen reden om in contact te treden met de Amerikaanse autoriteiten over toestemming voor ander gebruik van die informatie.

Vraag 11

Op welke datum werd het bericht ontsleuteld en/of gelezen waarin gesproken werd over «een nieuwe advocaat die familie is»?⁴

Antwoord 11

Dit bericht maakt onderdeel uit van de cryptocommunicatie via SKY ECC. Tussen februari en maart 2021 kon de Landelijke Recherche in bepaalde mate live meelezen met het berichtenverkeer via SKY ECC. Dit betekent echter niet dat er daarmee meteen inzicht is geweest in de miljarden berichten die via deze dienst werden gewisseld, noch dat duidelijk was wie met wie communiceerde. Verder doe ik hier geen uitspraken over omdat het een lopende strafzaak betreft.

² Veel gestelde vragen & antwoorden m.b.t. Ridouan T., EBI en advocaten | Nieuwsbericht | Openbaar Ministerie (om.nl)

³ Zie ook «Beantwoording Schriftelijke Kamervragen over communicatie rondom Ridouan Taghi» d.d. 6 september 2022

⁴ NRC, 10 juli 2022, www.nrc.nl/nieuws/2022/07/10/communiceren-met-de-buitenwereld-vanuit-een-zwaarbewaakte-cel-taghi-lukte-het-a4136090 en Aangangsel van de Handelingen II, vergaderjaar 2021–2022, nr. 3629.

Vraag 12

Kunt u het (nauwgezette) feitenrelaas dat u van Openbaar Ministerie (OM), politie en Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) heeft gevraagd en waarin staat opgenomen wanneer en bij wie welke specifieke informatie bekend was aan de Kamer verstrekken?⁵

Antwoord 12

In mijn schriftelijke reactie aan de Kamer op 14 juli 2022 heb ik aangegeven dat ik het OM, politie en DJI heb gevraagd nauwgezet en met prioriteit inzichtelijk te maken wat er is gebeurd en wanneer.⁶ Deze organisaties hebben mij afzonderlijk en via de bestaande kanalen daarover geïnformeerd. Deze kwestie is onderdeel van een lopend strafrechtelijk onderzoek. Terughoudendheid in deze is dan ook op zijn plaats. De informatie die de organisaties mij inmiddels hebben verstrekt zijn, voor zover het belang van het lopende strafrechtelijk onderzoek zich hier niet tegen verzet, verwerkt in de beantwoording van drie sets schriftelijke Kamervragen over dit onderwerp op 6 september jl.⁷ Het OM heeft daarnaast een nieuwsbericht op haar website gepubliceerd met informatie met betrekking tot Ridouan T., EBI en advocaten.⁸ Daarin kan worden teruggelezen dat het OM sinds maart 2020 verhoogde aandacht heeft voor Youssef T. DJI heeft in december 2020 aan het OM gemeld dat Youssef T. zich bij de EBI had gemeld als advocaat van Ridouan T. Er was op dat moment een gegronde reden om hem de toegang tot de EBI te ontzeggen, aangezien er tegen Youssef T. een onderzoek liep bij de deken in Gelderland wegens verondersteld misbruik van de geheimhouderstelefoon. Die grondslag kwam echter in maart 2021 te ontvallen toen dit onderzoek was afgerond en door de deken geen misbruik werd vastgesteld. In de loop van 2021 kwam Youssef T. als verdachte in beeld in een lopend onderzoek naar de mogelijkheden van Ridouan T. om heimelijk te communiceren vanuit de EBI. Youssef T. is vervolgens op 8 oktober 2021 aangehouden in de EBI.

Vraag 13

Kunt u toelichten waarom andere relevante zorgelijke informatie uit Encrochat- en Sky-berichten die werd verzameld in de periode december 2020 – juli 2021 en belastende informatie van de inlichtingendiensten nooit zijn ingezet om tussen maart 2021 en juli 2021 op grond van de Penitentiaire Beginselenwet Youssef T. alsnog de toegang tot de EBI te weigeren? In hoeverre heeft het belang van het lopende opsporingsonderzoek 26Mandel in die afweging een rol gespeeld?

Antwoord 13

Alle beschikbare informatie is meegenomen in het onderzoek of er gronden waren waarop Youssef T. de toegang kon worden ontzegd. Dit staat los van het onderzoek Mandel.

Vraag 14

Kunt u toelichten op welke wijze in besluitvorming over deze kwestie de veiligheid van procesdeelnemers van Marengo of andere direct betrokkenen onderdeel is geweest van de belangenafweging?

Antwoord 14

Over veiligheidsmaatregelen rondom functionarissen en de afwegingen die hieraan ten grondslag liggen doe ik geen uitspraken.

⁵ Kamerstuk 24 587, nr 855

⁶ Kamerstuk 24 587, nr. 855.

⁷ Aanhangel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nrs. 3949, 3946 en 3947.

⁸ Veel gestelde vragen & antwoorden m.b.t. Ridouan T., EBI en advocaten | Nieuwsbericht | Openbaar Ministerie (om.nl).